

Verband tussen vermoeidheid bij lupus en autoantistoffen die reactie veroorzaken in de hersenen

De aanwezigheid van anti-NMDAR-antistoffen is een nuttig diagnostisch hulpmiddel en kan een belangrijke nieuwe aanpak bieden bij het omgaan met vermoeidheid bij mensen met lupus.

INLEIDING

Systemische lupus erythematosus (vaak lupus of SLE genoemd) is een auto-immuunziekte waarbij de immuuncellen in het lichaam hyperactief worden en autoantistoffen produceren. Het treft typisch vrouwen tussen de 15 en 45 jaar, maar kan ook beginnen bij jongere kinderen, mannen of vrouwen die ouder zijn dan 45 jaar. Er zijn veel mogelijke oorzaken van lupus, de meeste zijn nog niet gekend. De symptomen kunnen variëren van patiënt tot patiënt. Mensen met deze ziekte kunnen gewrichtspijn hebben en hun huid kan gevoelig zijn voor zonlicht, maar ook inwendige organen zoals de nieren of de hersenen kunnen worden aangetast. Vermoeidheid is een bijzonder probleem voor mensen met lupus en heeft een groot effect op hun levenskwaliteit en hun vermogen om te werken.

Een antistof is een eiwit dat het immuunsysteem aanmaakt om vreemde stoffen die het lichaam binnenkomen, zoals virussen of bacteriën, aan te vallen. Bij auto-immuunziekten maakt het immuunsysteem antistoffen aan die het lichaamseigen weefsel aanvallen. Antistoffen kunnen worden gedetecteerd in het bloed van een persoon.

WAT HOOPTEN DE AUTEURS TE VINDEN?

De auteurs hoopten een verband te vinden tussen vermoeidheid en de aanwezigheid van een bepaald type autoantistoffen in het bloed (genaamd anti-NMDAR). Door dit verband te bekijken, hoopten ze dat het mogelijk zou zijn om een instrument te creëren dat zou kunnen helpen bij het meten van vermoeidheid. Het kunnen meten van deze symptomen zou het artsen gemakkelijker maken om een behandeling op maat voor mensen met lupus op te stellen.

WIE WERD ER BESTUDEERD?

De studie keek naar bloedstalen van 426 mensen met lupus en vergeleek deze met stalen van gezonde vrijwilligers. Iedereen was ouder dan achttien jaar.

HOE WERD HET ONDERZOEK UITGEVOERD?

Dit was een onderzoek van één onderzoekscentrum in Duitsland. Iedereen die deelnam, gaf een bloedstaal en vulde een vragenlijst in om de vermoeidheid te beoordelen. Alle bloedstalen werden geanalyseerd op de aanwezigheid van antistoffen tegen de zogenaamde NMDA-receptor in de hersenen. Daarnaast deden de auteurs enkele laboratoriumexperimenten met de autoantistoffen om hun effecten te onderzoeken. De studie keek ook afzonderlijk naar mensen die een nieuw geneesmiddel met de naam belimumab (in België beschikbaar als Benlysta®) voor hun lupus kregen.

WAT WAREN DE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN VAN DE STUDIE?

De auteurs ontdekten dat er een verband bestond tussen de ernst van de vermoeidheid en het niveau van de autoantistoffen in het bloed. Ze ontdekten ook dat de behandeling met belimumab voor ten minste zes maanden een gunstige invloed had op de vermoeidheidsindex en ook het niveau van de antistoffen antiNMDAR verlaagde.

ZIJN DEZE BEVINDINGEN NIEUW?

Ja. Dit is de eerste keer dat deze verbanden worden gelegd.

WAT ZIJN DE BEPERKINGEN VAN HET ONDERZOEK?

Dit was een studie die werd uitgevoerd in één centrum. Er zullen meer en grotere studies nodig zijn om uit te zoeken of deze autoantistoffen gebruikt kunnen worden om mensen met lupus te diagnosticeren, en om te bekijken of het nuttig kan zijn om deze autoantistoffen bij mensen met vermoeidheid te verminderen of te elimineren.

WAT ZIJN DE AUTEURS VAN PLAN MET DEZE INFORMATIE TE DOEN?

Er zijn aanvullende studies gaande om te onderzoeken hoe nuttig deze links zouden kunnen zijn en of het mogelijk is om de vermoeidheidssymptomen van een persoon te verbeteren door het verminderen van zijn of haar antistoffen.

WAT BETEKENT DIT VOOR MIJ?

Als je lupus hebt, kan het voor je arts moeilijk zijn om jouw vermoeidheid te meten, of om te begrijpen hoe het jouw leven beïnvloedt. Dit onderzoek toont aan dat er hoop is dat de vermoeidheid in de toekomst gemeten en zo ook serieus genomen zal worden, en dat er misschien ook een manier is om het te behandelen.

Nota voor Vlaanderen: Het bepalen van deze antistof is in België op dit ogenblik nog niet mogelijk in de dagelijkse praktijk. Daarnaast wijzen we er ook op dat er nog tal van andere

factoren kunnen zijn, eventueel los van lupus, die verantwoordelijk kunnen zijn voor vermoeidheid.

Noot van ReumaNet: Deze informatie vervangt medisch advies niet. Raadpleeg jouw arts wanneer je een medisch probleem hebt.

Deze tekst werd nagelezen door Dokter Jan Lenaerts, reumatoloog, en patiënt experten Claudine Goyens en Ingrid.